

Intervenční

Tři roky poskytování soc

POZVÁNKA

Asociace pracovníků
intervenčních center ČR
ve spolupráci se Střediskem
sociální prevence Olomouc,
příspěvková organizace,
pořádá v Olomouci
dne **15. dubna 2010**
celostátní konferenci s názvem

**Tři roky
poskytování
sociální služby
intervenční
centra osobám
ohroženým
domácím násilím**

Záštitu nad konferencí
převzala
Mgr. Yvona Kubjátová,
náměstkyně hejtmana
Olomouckého kraje

*Bližší informace budou uvedeny v pozvánce, která
bude rozšiřována jednotlivými intervenčními centry.*

► Sdílení praxe

Intervenční centra založená v roce 2006 zahájila svou činnost po důkladném odborném proškolení, osvojení si jednotné metodiky, registraci sociální služby, naplnění standardů kvality sociální služby a naladění systému pravidelného sdílení praxe. V letech 2007 – 2008 úzce spolupracovala s Bílým kruhem bezpečí, občanským sdružením pro pomoc obětem domácího násilí (dále BKB, o. s.) a Expertní skupinou Aliance proti domácímu násilí. Využívala metodiku a standardy intervenčních center vytvořených v rámci projektu „Hráz“, který mimo jiné podpořil i odborné vzdělávání pracovníků intervenčních center.

- V letech 2007 až 2009 intervenční centra:
- Absolvovala výcviky k využití zahraniční metody SARA DN (držitelem licence pro ČR je BKB, o. s.). Do praxe 15 IC byla zavedena metoda hodnocení a řízení rizika budoucího násilí.
 - Setkávala se na pravidelných čtvrtletních celostátních poradách.
 - Účastnila se specializačních školení.
 - Jednotně v měsíčních intervalech monitorovala případy vykázaní a nízkoprahový kontakt podle dohodnutých kritérií a sdílela komentovaná statistická data v rámci celé ČR.
 - Minimálně jednou ročně pořádala kulaté stoly k celostátní výměně informací s metodiky Policie ČR za účasti zástupců Policejního prezidia ČR
 - Sjednotila logotypy a grafiku tiskovin.
 - Pracovala na standardech služby intervenčního centra.
 - V roce 2008 zaregistrovala jako občanské sdružení Asociaci pracovníků intervenčních center ČR.

► Asociace pracovníků intervenčních center ČR

V průběhu roku 2008 vyvstala potřeba metodicky a organizačně, v rámci celé České republiky, zastřešit činnost intervenčních center jako specifické sociální služby. Podobně jako jiné asociace sdružující členskou základnu poskytovatelů služeb nebo odborné veřejnosti i Asociace pracovníků intervenčních center ČR (dále Asociace) podporuje spolupráci členů v rámci jednotlivých intervenčních center, zajišťuje odborné vzdělávání v problematice domácího násilí, prosazuje odborné, legislativní, profesní zájmy členů. Podílí se na tvorbě standardů této mladé služby. Podává koncepční, metodické a jiné návrhy příslušným státním

orgánům, státní správě a samosprávě. Podílí se na realizaci a vyhodnocování koncepcí a dalších opatření v oblasti poskytování služby dle § 60a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Mapuje síť služeb pro osoby ohrožené domácím násilím...

V roce 2008 – 2009 Asociace upozorňuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, krajské úřady a Policejní prezidium ČR na nesoulad mezi zákonem o sociálních službách a Závazným pokynem policejního prezidenta č. 200/2008 a na riziko narušení vybudovaného a fungujícího systému pomoci osobě ohrožené domácím násilím, tak jak vznikl v roce 2006 a byl zdokonalován v letech 2007 – 2008.

Asociace je toho názoru, že pro vznik speciální služby sdílející s Policií ČR zvláště citlivé osobní údaje je registrace nedostatečnou zárukou ochrany osobních dat a kvality poskytované služby. Riziko vidí v tom, že úřední záznamy o vykázaní s citlivými údaji o osobě ohrožené a její rodině mohou být zasílány do míst, kde pomoc nemůže být, i přes registraci na krajském úřadu, poskytována, protože zřizovatel služby intervenčního centra například nedosáhl na některý z možných typů dotace či není schopen zajistit dodržení zákonných lhůt pro kontakt intervenčního centra s osobou ohroženou nebo neabsolvoval Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR akreditovaný výcvik v poskytování pomoci osobám ohroženým domácím násilím (obsahem výcviku je detekce domácího násilí, zásady komunikace s osobou ohroženou, standardy kvality sociální služby, principy interdisciplinární spolupráce a budování interdisciplinárních týmů, spolupráce s policií a justicí, ochrana osobních údajů, metoda SARA DN atd.).

Mgr. Martin Žárský, ředitel odboru sociálních služeb a sociálního začleňování Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, na jednání zástupců MPSV, Policejního prezidia ČR a Asociace konaném dne 27. července 2009 navrhl možná řešení tohoto problému – vydání doporučeného postupu pro krajské úřady vydávající oprávnění k registraci této služby, aby vyžadovaly od budoucího poskytovatele doplnění dalších registračních údajů, které zaručí kvalitu poskytované služby a schopnost nového intervenčního centra naplnit zákonem dané povinnosti.

Domníváme se, že krajské úřady by mohly při rozšiřování sítě intervenčních center a služeb pro osoby ohrožené domácím násilím zvažovat hledisko ekonomičnosti služby a řadu objektivně ověřitelných kritérií: počet vykázaní v regionu, počet nízkoprahových kontaktů, ob-

centra

ální služby (II.část)

Seminář Mgr. Vojtíškové na střední policejní škole

jem a kvalitu zajištění interdisciplinární a mezioborové spolupráce, preventivních aktivit směrem k odborné i laické veřejnosti – propagace služby, školení, semináře v problematice domácího násilí, připravenost poskytovatele obecně naplňovat funkce intervenčního centra dané zákonem...

Předpokládáme, že krajské úřady při rozšiřování sítě služeb, a to nejen služby intervenčního centra, budou muset v budoucnu přihlížet k tomu, jak je aktuální síť sociálních služeb v regionu efektivní nejen směrem k uživateli služby, ale také se zřetelem na státní či krajskou „pokladnu“. Registrace nových poskytovatelů služeb zatím, spíše v obecné rovině, sleduje hledisko vzdělání pracovníků, provozní zajištění služby, efektivnost sítě sociálních služeb. Potřeby regionu a potřeby uživatelů jsou v některých regionech řešeny následně. Navíc v rámci ČR a jednotlivých služeb v tuto chvíli neexistuje ani jednotnost ve výkaznictví počtu uživatelů, sociálních intervencí, kontaktů, obloženosti lůžek a obecně efektivnosti služby nabízené poskytovatelem.

Asociace pracovníků intervenčních center v tuto chvíli sdružuje pracovníky poskytovatelů služby intervenčního centra, kteří tuto službu začali zajišťovat dnem 1. 1. 2007 v souvislosti s účinností zákona 135/2006 Sb. na ochranu před domácím násilím. Jak jsme zmiňovali v minulém čísle, Krajský úřad Středočeského kraje se vydal cestou rozšiřování sítě služeb intervenčních center registrací nových poskytova-

telů této služby a od dubna 2010 dojde k další změně poskytovatelů služby intervenčního centra ve Středočeském kraji. V tuto chvíli je těžké hodnotit situaci v tomto kraji, nicméně snahou Asociace je pro další období roku 2010 navázat kontakt se zástupci Krajského úřadu Středočeského kraje minimálně s cílem v tomto regionu zmapovat stávající poskytovatele služby intervenčního centra, věrohodným způsobem sbírat a statisticky vyhodnocovat počet kontaktů, počet uživatelů této služby dle kritérií daných třetíou praxí intervenčních center; zahájit obecně spolupráci těchto poskytovatelů s Asociací pracovníků intervenčních center ČR.

Interdisciplinarita a vzdělávání

Zákon č. 135/2006 Sb. na ochranu před domácím násilím specifikuje tři pilíře pomoci: intervenční centra, Policii ČR a justici. V případě, že v rodině, kde došlo k vykázní násilné osoby ze společného obydlí, jsou děti, je funkčnost tohoto systému podpořena pomocí ze strany oddělení sociálně právní ochrany dítěte. Koordinační role intervenčních center a kvalitní pomoc osobě ohrožené může být zajištěna jen tehdy, jsou-li subjekty podílející se v regionu na pomoci ohrožené osobě a jejím dětem v obecné shodě, tj. znají a uplatňují své kompetence při řešení jednotlivých případů domácího násilí. Na sjednocení praxe subjektů pomáhajících při řešení domácího násilí se pak významnou měrou podílejí pracovníci intervenčních center v rámci zajištění koordinační role IC

a interdisciplinaritu při pomoci obětem domácího násilí (§ 60a, odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách).

Služba intervenčního centra navazuje bezprostředně na úkon policie – vykázní. Snahou obou subjektů, jak Policie ČR, tak i intervenčních center, je předávat si zkušenosti v oblasti pomoci osobě ohrožené DN, vzájemně se seznamovat s dobrou i případně špatnou praxí... Asociace společně s Policejním prezidiem ČR na základě požadavku zástupců Policie ČR usiluje o užší spolupráci Územních odborů Policie ČR s místně příslušným intervenčním centrem i v oblasti například školení policistů v problematice domácího násilí. Zájmem Asociace a Policejního prezidia ČR je nabídnout policistům pořádkové a kriminální služby odborně připravené školitele z řad policistů a pracovníků intervenčních center, tak aby byla policisty osvojena metodika pomoci osobě ohrožené domácím násilím, aby preventivní opatření, jakým je vykázní násilné osoby, mohlo být v praxi uplatňováno. Připravovaná Dohoda o spolupráci mezi Policejním prezidiem a Asociací pracovníků intervenčních center ČR o vzájemné spolupráci v odborné přípravě policistů jistě podpoří kvalitní a včasnou intervenci obětem domácího násilí.

Otevřená témata systémového řešení domácího násilí v ČR

Práce s osobou ohroženou domácím násilím v intervenčních centrech přinesla i další zkušenost – absenci systémového zakotvení péče o násilnou osobu, tj. v podobě rozhovoru s násilnou osobou v průběhu vykázní, intervence v této akutní fázi, motivace ke změně. Intervenční centra ze zákona pracují pouze s osobou ohroženou. Pomoc násilné osobě mohou nabídnout a nabízejí stávajícími subjekty: krizová centra, linky důvěry, manželské poradny, soukromé psychologické ambulance, mediační a probační služba; omezený informační servis poskytuje násilným osobám rovněž Policie ČR. Zákon o sociálních službách otevírá možnosti vzniku dalších subjektů, které se touto specifickou problematikou mohou zabývat v konkrétních regionech, krajích a od roku 2009 i za metodické či finanční podpory Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, Ministerstva zdravotnictví ČR, Ministerstva spravedlnosti ČR...

Mgr. Martina Vojtíšková

vedoucí intervenčního centra, Ústecký kraj
předsedkyně Asociace pracovníků intervenčních center ČR